

บทคัดย่อ

การเฉลี่ยภาษีซื้อเป็นขั้นตอนสำคัญที่ทำให้ผู้ประกอบการทราบจำนวนภาษีซื้อที่เกี่ยวข้องกับต้นทุนของสินค้า หรือบริการของกิจการที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มและกิจการที่ไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มที่จะนำมาใช้หักออกจากภาษีขายในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม หากจำนวนภาษีซื้อที่ได้จากการเฉลี่ยนั้นไม่ให้ความเป็นธรรมหรือไม่มีเหตุผล อาจส่งผลทำให้รัฐเสียประโยชน์จากการจัดเก็บภาษี หรืออาจทำให้ผู้ประกอบการมีพฤติกรรมที่หลีกเลี่ยง หรือหนีภาษีมูลค่าเพิ่ม

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการเฉลี่ยภาษีซื้ออันเกิดจากกฎหมายที่ใช้ในการเฉลี่ยภาษีซื้อในประเทศไทยเพื่อเสนอแนะแนวทางการแก้ไข ปัญหาที่เกิดจากการเฉลี่ยภาษีซื้อดังกล่าวเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการภาษีมูลค่าเพิ่ม กล่าวคือผู้ประกอบการสามารถนำภาษีซื้อที่เกิดขึ้นจากกิจการที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มทั้งหมดมาหักออกจากภาษีขายเพื่อนำส่งภาษีส่วนที่เพิ่มขึ้นอันเป็น “ภาษีมูลค่าเพิ่ม” ที่แท้จริงได้

จากการศึกษาการเฉลี่ยภาษีซื้อของประเทศไทย ผู้เขียนพบว่ามีปัญหาหลายประการที่เกี่ยวข้องกับการเฉลี่ยภาษีซื้อ อันส่งผลให้การเฉลี่ยภาษีซื้อและการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มมีความบิดเบือน ไม่เป็นธรรม

ปัญหาในประการแรกมีสาเหตุมาจากในประเทศไทยยังไม่มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการเฉลี่ยภาษีซื้อที่ใช้ในการประกอบกิจการในระบบภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีซื้อที่ใช้ในกิจกรรมที่ไม่ถือเป็นการประกอบกิจการ (Business and Non-business)

ปัญหาในประการต่อมาเกิดจากหลักการเฉลี่ยภาษีซื้อในกรณีทั่วไปที่ใช้ในปัจจุบันนั้นยังไม่มีความเป็นธรรมและเหมาะสม กล่าวคือ ผู้ประกอบการไม่สามารถเลือกวิธีการเฉลี่ยภาษีซื้อที่เหมาะสมมาใช้กับกิจการของตนได้ อีกทั้ง รายได้ที่นำมาใช้เป็นฐานในการคำนวณหาสัดส่วนภาษีซื้อที่นำมาใช้การประกอบกิจการที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มและกิจการที่ไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มในปัจจุบัน ทำให้การเฉลี่ยภาษีซื้อมีความบิดเบือน

ปัญหาที่สำคัญในประการถัดมาคือ หลักเกณฑ์การเฉลี่ยภาษีซื้อในปัจจุบันไม่มีความชัดเจนในการควบคุมการเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์ในการใช้ทรัพย์สินทุนที่ใช้ในกิจการที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มและกิจการที่ไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

ประการสุดท้าย ผู้เขียนพบว่าการเฉลี่ยภาษีซื้อในประเทศไทยมีปัญหาเกี่ยวกับการเฉลี่ยภาษีซื้อเกี่ยวกับการก่อสร้างอาคารยังมีความไม่เป็นธรรม ส่งผลให้ผู้ประกอบการไม่สามารถขอคืนภาษีซื้ออันเกิดจากการก่อสร้างอาคารในการปรับปรุงสัดส่วนการใช้พื้นที่อาคารที่ใช้ในกิจการที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มและกิจการที่ไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มในบางกรณีได้ อีกทั้งภาษีซื้อที่เกิดก่อนที่ผู้ประกอบการจะประมาณการการใช้พื้นที่อาคารอาจไม่สามารถนำมาใช้ในการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มได้ นอกจากนี้ ผู้ประกอบการยังต้องเสียเบี้ยปรับและเงินเพิ่มในกรณีการเปลี่ยนแปลงการใช้พื้นที่อาคารในอัตราค่อนข้างสูง

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงได้ศึกษาวิเคราะห์ปัญหาในการเฉลี่ยภาษีซื้อดังกล่าว และศึกษาหลักการเฉลี่ยภาษีซื้อของประเทศอังกฤษซึ่งเป็นประเทศที่นำระบบภาษีมูลค่าเพิ่มมาใช้มานานกว่า 16 ปี ซึ่งมีหลักกฎหมายและแนวปฏิบัติให้แก่ผู้ประกอบการและเจ้าหน้าที่อย่างชัดเจน จึงเป็นกฎหมายภาษีมูลค่าเพิ่มที่ควรค่าแก่การศึกษาเพื่อนำมาวิเคราะห์และเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางแก้ไขปัญหการเฉลี่ยภาษีซื้อในประเทศไทย

Abstract

The apportionment of input tax is an important method for a VAT registrant to ascertain the portion of input tax, which relates to the cost of goods or services in VAT and Non-VAT businesses. Such input tax relating to the cost of goods or services in VAT business shall be used to set against an output tax in the VAT calculation. The absence of a proper apportionment method, resulting in unfair or inappropriate amount of input tax being allocated, may adversely affect the government's tax collection, and may encourage tax avoidance and tax evasion.

The objective of this thesis is to analyze problems in relation to the input tax apportionment methods under the law governing the apportionment of input tax in Thailand, in order to propose solutions to the aforesaid problems, so that the VAT registrant will be able to utilize the whole amount of input tax relating to the VAT business as the credit against the output tax, and pay "Value Added Tax (VAT)" only on the value actually added by the VAT registrant.

The study of the apportionment of input tax in Thailand reveals that there are a number of problems in relation to the apportionment of input tax which results in the unfairness and distortion of the allocation of input tax.

The first issue stems from the fact that Thailand has no provision governing the apportionment of input tax in relation to the VAT business and Non-business activities.

Following the issue mentioned above, the apportionment of input tax methods generally used at present are unfair and inappropriate. The said fact renders it difficult for the VAT registrants to apply the most appropriate apportionment method in their businesses. Additionally, the current income base for the calculation of the portion of input tax in relation to the assets used in VAT and Non-VAT businesses also largely contributes to the distortion of the apportionment of input tax.

Another important issue is the absence of clear and precise rules in the current law governing the apportionment of input tax, to control the change of the use of assets in VAT and Non-VAT businesses.

Lastly, the current apportionment of input tax method in relation to the construction of building is unfair. This unfairness renders it impossible for the VAT registrant to claim the input tax which relates to the construction of building, in certain cases where the use of building in VAT and Non-VAT business is altered. Furthermore, the input tax arising from the construction project prior to the estimation of the percentage of VAT and Non-VAT utilization of the building may not be available in the VAT calculation. Besides the above, a penalty and surcharge imposed in the case of the alteration of the use of building are significant.

This thesis studies and analyses the said apportionment of input tax problems in Thailand, and studies the apportionment method of the United Kingdom. The United Kingdom's VAT system has been elected as a subject of study due to the fact that the VAT has been introduced in the country for more than 16 years, and the country has clear tax legislation and guideline for taxpayers and HMRC officers. The said ingredients make the United Kingdom tax law suitable for the study to find the solution for the problems in relation to the apportionment of input tax in Thailand.